5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - Nr-ul 265

ICGB

Vineri 26 Septembrie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani
Idem pag IV „ 40
Inserţii şi reclame 3,60 linia
Anunturi sau informatiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu, 11

BIBLIOTECA CENTRALĂ DIN ROMÂNIA

Ofensiva germanilor înfrântă lângă Anvers

Afacerea căpitanului trădător Goliescu

Panica din Bucovina

Ocuparea oraşelor Suceava şi Dorna-Vatra iminentă.— Sute de funcţionari şi familii se refugiază în România

Burdujeni, 23 Septembrie.

Trupele ruseşti înaintând în Bucovina în mod rapid, până în apropiere de localitatea Hadicfalva, toate autorităţile austriace şi-au părăsit posturile, lăsându-le la voia întâmplării. Comunicaţia prin Dorna-Vatra,—noua capitală a Bucovinei, în urma ocupării Cernăuţilor de către ruşi,—a fost întreruptă cu desăvârşire. Majoritate din funcţionarii instituţiilor austriace au părăsit Dorna-Vatra, în două trenuri, sosind astăzi la granita noastră. Ei au solicitat autorităţilor noastre permisiunea trecerii prin punctul Predeal, spre a se putea duce la Viena.

Printre populaţiunea bucovineană din apropierea graniţei noastre, invaziunea trupelor ruse a produs mare panică. Din această cauză numeroase familii şi-au lăsat avutul, refugiindu-se la frontieră, spre a trece la noi în ţară.

Ocuparea Sucevei de către armatele ruseşti a devenit chestie de câteva ore.

Funcţionarii căilor ferate austriace se refugiază în România

Iaşi, 23 Septembrie

Astăzi au sosit la Burdujeni două trenuri speciale, aducând peste 350 de refugiaţi, funcţionari ai căilor ferate austriace de pe liniile din Bucovina cari se află pe teritoriul ocupat de armatele ruseşti.

Aceştia fiind înlocuiţi cu funcţionari ruşi, au fost somaţi să părăsească Bucovina în mod grăbnic, împreună cu familiile lor. Pentru mâine se aşteaptă la Burdujeni sosirea a încă 200 de funcţionari austriaci din Bucovina.

Fugarii au intervenit pe lângă direcţia căilor noastre ferate, solicitând să li se permită călătoria în mod gratuit până la Predeal, iar pentru familiile lor să li se acorde o reducere de 50 la sută.

600 de familii trec prin România spre Viena

Botoşani, 23 Septembrie.

Astăzi au sosit la noi în ţară, trecând prin punctul Burdujeni, 600 de familii refugiate din Dorna-Vatra austriacă, având paşapoarte în regulă. Astă-seară au plecat spre Bucureşti, de unde se vor îndrepta spre Predeal, pentru a se duce la Viena.

Autorităţile poliţieneşti din Burdujeni au luat dispoziţiuni ca familiile celor refugiaţi să poată pleca cu un tren special spre Bucureşti, însoţite de doi jandarmi şi un comisar.

Motivul acestui refugiu constă în teama că trupele ruseşti vor ocupa localitatea.

Generalismul francez felicită pe cel rus

Petrograd, 24. —Generalisimul francez, Joffre, a felicitat pe generalisimul rus, marele duce Niculae pentru victoria armatelor ruse la Augustow (Westnik).

Fortăreaţa franceză Longwy distrusă de germani

ANGLIA
ŞI PENINSULA BALCANICA

— Un interesant articol al ziarului «Giornale d'Italia» —

Roma, 22 (sosită 23). — *Vorbind de asigurările asupra atitudinei imperiului otoman date d-lui Grey de către ambasadorul turc la Londra, ziarul „Giornale d'Italia" scrie: Atitudinea Turciei, care se judecă la Londra ca fiind curat germanofilă, este una din preocupările actuale ale guvernului britanic.*

De la deschiderea ostilităţilor şi mai înainte de incidentul cu vânzarea plăzmuită a vaselor „Goeben" şi „Breslau", toată lumea era încredinţată la Londra, că Poarta vrea să scoată un folos special şi imediat din situaţia încurcată de azi.

Într'adevăr, pe când se afla la Londra despre mobilizarea armatei otomane, mobilizare îndreptată, după toate probabilităţile împotriva Rusiei şi a Greciei, pe când se auzea de o înţelegere de mare însemnătate, ce era pe cale de a se încheia între Constantinopol şi Sofia, se răspândea totdeodată zvonul că Turcia se sileşte a stârni o răscoală islamică în toată Asia mică şi în Africa septentrională, mai cu seamă în acele focare de fanatism cari sunt coastele apusene ale Arabiei şi Egiptului. Cu toate că nu e de temut ca această agitaţie să înfăţişeze deocamdată un pericol real pentru posesiunile coloniale britanice, totuşi Anglia are grija să înlăture deslănţuirea unei astfel de furtuni ameninţătoare care ar fi agravat situaţia internaţională, destul de tragică, cu o nouă lovitură în folosul blocului austro-german.

Cu scopul de a evita acest dezastru, prin dibăcia diplomatică şi sfaturi binevoitoare de moderaţiune, Anglia s'a arătat aşa de împăciuitoare când cu incidentul celor două vase germane, şi acuma, faţă de intenţiile de agresiune dovedite de turci în contra Rusiei, Greciei şi Serbiei, Anglia sfătuieşte să ia o hotărâre energică împotriva imperiului otoman.

Trebue ştiut că unul din motivele de căpetenie cari l'au făcut pe d-l Grey să se împotrivească din răsputeri la eventualitatea unui război care ar fi aruncat în foc şi pe Anglia, a fost tocmai temerea că o intervenţie a Angliei ar pricinui o zdruncinare a situaţiunei orientale, ceeace reprezintă pentru imperiul britanic o primejdie şi mai mare de cea înfăţişată de războiul de azi.

Cu toate asigurările oficiale otomane, această temere nu s'a risipit. E vădit că năzuinţele războinice hrănite la Constantinopol se bizue pe aceste două elemente esenţiale: siguranţa apărărei strategice a Dardanelelor care, sub conducerea câtorva ofiţeri germani ar fi ajuns azi formidabil, şi de altă parte siguranţa că Anglia şi Franţa, angajate în Mediterana în contra Austriei iar pe uscat împotriva Germaniei, nu pot încerca cu uşurinţă o acţiune directă contra Turciei. Dacă adăogăm la aceste două elemente, şi alianţa cu Bulgaria care o garantează fără îndoială faţă de pericolul grec, precum şi cumpărarea celor două vase „Goeben" şi „Breslau", atunci vom găsi explicaţiunea planului îndrăzneţ al junilor turci. Aceştia par a fi obţinut sprijinul necondiţionat al Bulgariei garantând acesteia câştigarea Salonicului şi a teritoriilor bulgare ocupate de sârbi, pe când Bulgaria la rândul său ar restitui Turciei acea parte septentrională fostă turcească la nord de Adrianopol care a fost câştigată în urma recentului război balcanic.

In contra acestor aspiraţiuni turco-bulgare sunt aceĭ care au încredere că Rusia ar întreprinde o acţiune militară şi navală, dar aflu din izvoare competinte că cu toate ştirile optimiste publicate în această privinţă mai zilele trecute, Rusia nu ar fi menţinut la frontiera caucaziană de cât mai puţin ca două sute de mii de oameni şi că o concentrare a trupelor ruse către frontierele Turciei ar agrava enorm situaţiunea trupelor ţarului. In afară de aceasta o acţiune a flotei turceşti, întărită prin cele două vase „Goeben" şi „Breslau" în marea Neagră s'ar sfârşi cu succesul Turciei în contra Rusiei. Mai trebue avut în vedere pe de altă parte, că Grecia nu ar rămâne simplă spectatoare într'un eventual nou conflict balcanic. Asa că acţiunea navală grecească constitue un alt factor care complică situaţiunea şi face ca prevederile să fie foarte grele şi puse în încurcătură.

La aceste consideraţiuni pozitive mai trebue adăogat încă una pentru a explica alarma produsă la Londra de atitudinea junilor turci, aceea că, lăsând pe Rusia arbitră să înfrunte singură ameninţările turceşti, s'ar întrevedea cedarea situaţiunei orientale în viitor numai în grija absolută a guvernului din Petrograd. Pelerinajul ţarului la Moscova, apelul său către popoarele slave de a începe un adevărat „război sfânt", fac loc temerilor că se va înfăptui acea confederaţiune panslavistă care ar putea fi mâine arbitră destinelor europene şi în special a echilibrului oriental. deci a echilibrului mediteranian.

Se înţelege lesne de ce la Londra există îndoială de a se da ajutor şi sprijin definitiv acestui colosal vis panslavist, care s'ar împlini pe seama Austriei şi a Turciei, şi de ce se preferă a se încerca încă prin orice sforţări de a se menţine un echilibru relativ în situaţiunea balcanică pe bazele actuale.

Este bine ca încheiere a nota, că la Londra domneşte încrederea că acest rezultat se poate ajunge cu ajutorul Italiei, deoarece lumea e convinsă pe deoparte că situaţiunea actuală de neutralitate a Italiei nu s'ar mai putea menţine în faţa pericolului de a se zdruncina echilibrul mediteranian şi cel oriental, şi pe de altă parte există credinţa că posibilitatea unei intervenţiuni din partea Italiei este cel mai bun argument de moderaţiune şi de calm în capitalele balcanice.

Este bine ca Italia să se prepare pentru orice eventualitate, de oarece suntem, după toate probabilităţile, în ajunul unei sguduiri a echilibrului balcanic. (A. T. I.)

Essad paşa
preşedinte al guvernului albanez

Roma, 22 (sosită 23). — *Se telegrafiază din Durazzo că Essad paşa a fost numit preşedinte al guvernului provizoriu din Albania. (A. T. I.)*

Germanii lângă Lille

Neizbânda germanilor la Lassigny. — Inaintarea francezilor la Soissons

Paris, 24 Septembrie

Comunicatul oficial francez zice:

La aripa noastră stângă şi pe întregul front lupta ia o extensiune din ce în ce mai mare. Masse de cavalerie germană foarte importante sunt semnalate în împrejurimile oraşului Lille, precedând elemente duşmane, care fac o mişcare pe la nordul oraşelor Lille, Tourcoing. Armentières, Arras şi pe malul drept al apeĭ Somme.

Situaţia se menţine staţionară între Somme şi Oise, unde au fost alternative de înaintare şi de retragere.

Lângă Lassigny, duşmanul a încercat o ofensivă importantă, dar care a dat greş.

Pe malul drept al apeĭ Aisne şi la nordul oraşului Soissons, am înaintat puţin cu ajutorul forţelor britanice. De asemenea am progresat în ţinutul de la Berry-au-Bac.

Pe restul frontului, situaţia e neschimbată.

Retragerea germanilor în Prusia Orientală

Petrograd, 23. — ***Statul major generalisim comunică:***

Apropiatele staţiuni de cale ferată din Prusia orientală sunt înecate de trenuri. Inamicul în retragerea lui în direcţiunea Prusiei orientale a primit întăriri din garnizoana Koenigsberg; poziţiunile fortificate de la graniţă sunt sprijinite de focul unei numeroase artilerii de asediu. Ofensiva rusă persistă. Lupte deosebit de crâncene sunt angajate în împrejurimile de la Bakalargemo. Recunoaşterea aeriană a stabilit o mişcare neîntreruptă spre Vest. Coloanele de trenuri germane se retrag peste graniţă. (Westnik).

Atacurile germanilor respinse în Argonne

Paris, 22 (sosită 23). — *Comunicatul oficial din 22 Septembrie zice:*

Situaţia generală este staţionară. Pe aripa stângă acţiunea durează necontenit. In Argonne la Hauts de Meuse am respins atacuri de zi şi de noapte. (Havas).

REGELE ITALIEI ASISTA LA EXPERIENŢELE LUI MARCONI

Roma, 22 (sosită 23). — *Astăzi dimineaţă regele a fost la ministerul de marină pentru a asista la noile experienţe radiotelegrafice făcute de Marconi. (A. T. I.)*

DECES

Praga, 23.— Ministrul Randa, fost preşedinte al Academiei cehe, a murit. (Corr. Bureau).

Sârbii spulberă insinuările austriace

Nis, 23. — Deja de mai multe ori Corespondenz Bureau a lansat informaţiuni datate din aceiaşi zi, a căror falsitate era înverĕrată numaĭ dacă ar fi făcut cineva o apropiere între ele. Astăzi încă se pot citi în presa străină două informaţiuni, dintre cari una comunicată de legaţiunile austro-ungare din străinătate, afirmând că nici un soldat sârb nu se află pe teritoriul ungar; şi o altă informaţiune lansată în aceiaşi zi de către Correspondenz Bureau, că două escadroane austriace au fost împresurate şi făcute prizoniere la Kupinovo (Croaţia Slavonia), că soldaţii au fost legaţi doĭ câte doĭ şi apoĭ împuşcaţi. Se poate judeca încă odată de veracitatea informaţiunilor acestuĭ birou. (Pressbureau).

Procesul atentatului contra Banului Croaţiei

Agram, 23.— Erĭ a început procesul intentat în contra elevilor scoalei comerciale Schaefer şi Hercigovina acuzaţi de atentat încercat în contra banului Skerlecz la 20 Maĭ, în cursul visitei arhiducelui Leopold Salvator. Din rechizitoriu reese că ceĭ doĭ acuzaţi aĭ servit propaganda sârbească. Acuzaţii neagă că Schaefer ar fi mărturisit că a fost la 30 Martie la Belgrad şi numaĭ întâmplător, şi repetă depoziţiunea făcută înaintea judelui de instrucţie că trebueşte păstrată amiciţia cu Serbia şi să se comită atentate contra bărbaţilor aflători la putere, pentru a face ca Croaţia să fie reunită cu Serbia. Această idee a adus-o Hercigovina de la Belgrad. (Correspondenz Bureau).

Grecia
şi suprimarea capitulaţiunilor

Atena, 22 (sosită 23). — Guvernul elenic răspunzând notei Turciei privitoare la suprimarea capitulaţiunilor, observă că regimul capitular nu poate fi suprimat în mod unilateral. Totuşi este dispus a intra în tratări cu Poarta spre a modifica vechile tratate şi a încheia altele noui. (Agenţia atenianâ).

Ofensiva germană n'a reuşit la Anvers

PARIS 24

Forţele care apără Anvers-ul au ocupat în mod puternic linia Rupel şi Nèthe, unde ofensiva germană n'a reuşit. (A. R.).

Situaţia militară din Franţa

— CE SPUN ZIARELE ITALIENE —

Roma, 22 (sosită 23). — „Giornale d'Italia" după ce înşiră ultimele ştiri de pe teatrul occidental al războiului, observă că, cu toate că în ultimele zile situaţia armatelor germane s'ar fi îmbunătăţit din ce în ce mai mult, totuşi cu cât va trece mai mult timp, cu atât francezii vor putea câştiga teren faţă de germani.

In adevăr, după telegramele noastre, urmează zisul ziar, trupele franceze se află în nişte poziţiuni bine întărite şi pot primi uşor trupe noi cum şi muniţiuni şi merinde, pe câtă vreme germanii, aflându-se departe de centrele lor de aprovizionare, se vor sustine cu mai mare greutate. De aceia nu e nici un motiv ca francezii să grăbească desfăşurarea evenimentelor cu mare jertfă de vieţi omeneşti, ci le convine mai bine să lase ca germanii să ia ofensiva.

Oştirea germană trebue deci să caute a-şi uşura starea în care s'a pus printr'o înaintare exagerat de repede, care a supus la grele încercări pe ostaşi şi cu o întindere din cale afară de mare a propriului său front, care a slăbit puterea de împotrivire a diferitelor contingente, silindu-le a se retrage.

De aceia statul major german are tot interesul a nu mai urni trupele din poziţiunile bine întărite pe care, retrăgându-se, a ştiut să şi le aleagă, odihnind astfel oamenii săi.

Deocamdată deci situaţia atât a armatelor franceze cât şi a celor germane este deopotrivă de prielnică. Dar pe viitor?

O prelungire a situaţiunei de faţă va fi în paguba germanilor. atât din motive de ordin moral, cât şi din consideraţiuni de ordin strategic. In adevăr, dacă o asemenea stare ar dăinui încă multă vreme, aceasta ar dovedi că planul urmărit de statul major german în năvălirea sa în Franţa, a dat greş. Pe lângă aceasta sosirea anotimpului ploilor şi a ierneĭ ar demoraliza oastea menită la nelucrare.

Socotim prin urmare, că armata germană nu va face greşala de a se ţine într'o situaţie aşa de critică şi că nu va întârzia a se hotărî pentru una sau alta din cele două căi ce singure i-aŭ rămas şi anume: sau să-şi joace ultima carte într'o ofensivă cât se poate de îndrăzneaţă, care să-i dobândească o izbândă desăvârşită, sau să continue a se retrage până va ajunge la graniţă. De sigur că această ultimă eventualitate ar fi cât se poate de dureroasă pentru statul major german; însă şi mai dureros ar fi pentru el dacă armata sa şi-ar vedea curmat drumul întoarcereĭ sale. (A. T. I.)

In jurul încercăreĭ de evadare a căpitanului trădător Goliescu

R.-Vâlcea, 23 Septembrie

Se împlineşte aproape anul de când trădătorul căpitan Rodrig Goliescu a încercat să evadeze din penitenciarul Ocnele Mari, unde şi ispăşia pedeapsa de 20 ani muncă silnică la care este condamnat.

Cetitorii şi amintesc desigur din lămuririle date la timp prin ziarul nostru că fostul căpitan — care se află acum la închisoarea Doftana — reuşise a ademeni pe gardianul Gheorghe Bogoslav ca, în schimbul unei sume de bani, să înlesnească evadarea.

Acesta, în unire cu fratele său Vasile Bogoslov şi cu fostul grefier-contabil Olimpie Cristescu, după ce extorcaseră de la Goliescu câteva mii de lei, în ziua de 30 Noembrie 1913 reuşesc a introduce pe Goliescu, deghizat, într'un sac de lingurĭ, sac pe care Vasile Bogoslov a încercat să-l strecoare pe poarta penitenciarului.

Norocul însă n'a favorizat pe aceĭ carĭ voiseră a reda libertatea trădătorului, graţie consţiinciosului gardian Gh. Bălăceanu, care a descoperit planul conceput.

Se ştie că ceĭ treĭ inculpaţi: gardianul Bogoslov, fratele său Vasile şi fostul grefier-contabil Olimpie Cristescu au fost arestaţi imediat şi depuşi în arestul preventiv local şi apoĭ aŭ fost puşi în libertate pe cauţiune.

Instrucţia acesteĭ afaceri a ţinut până acum, când s'a dat ordonanţa definitivă.

Din expunerea ordonanţeĭ reese până la evidenţă vinovăţia celor de mai sus.

Eĭ sunt puşi sub urmărire pentru faptul prevăzut şi pedepsit de art. 194 din codul civil.

Se mai declară caz de urmărire şi contra d-nelor Rica Alexandrescu, fostă concubină a lui Goliescu, şi Hortansa Goliescu—mama acestuia — al căror domiciliu nu se cunoaşte fiind dispărute — ca unele carĭ aŭ procurat trădătorului bani, arme şi haine prin intermediul celor de mai sus spre a-ĭ înlesni evadarea.

Procesul a fost trimis în judecata tribunalului.

Coresp.

Preşedintele Statelor-Unite
va interveni iar pentru pace

Petrograd, 24.—Se telegrafiază din New-York că preşedintele Wilson aşteaptă cu nerăbdare prilejul de a reînoi ofertele sale de mediaţiune. (Westnik).

LUPTELE DIN MARAMUREŞ

— Austriacii recunosc înfrângerea dela Sighetul Marmaţiei —

Viena, 23.— Fremdenblatt publică o depeşă din Budapesta cu amănuntele următoare despre lupta din comitatul Maramureş:

Spre a apăra graniţa, era postat lângă Koeresmezoe un batalion de infanterie, întărit cu 4 piese de munte şi două tunuri revolver. Batalionul era recrutat din oameniĭ din regiunea szeklerilor, a căror tărie este mai presus de orice laudă. Am primit ordinul ca îndată după apariţiunea forţelor inamice să informăm comandamentul stabilit la Sighetul Marmaţieĭ şi să aşteptăm să ne vie întăriri; însă toate încercările de a informa comandamentul aŭ eşuat din cauză că telegraful şi telefonul eraŭ tăiate în spatele nostru. Am încercat deci să oprim pe ruşi cu forţele noastre. Aceasta Miercurĭ.

Poziţiunea noastră era favorabilă, căci eram sprijiniţi într'un defileu strâmt de artilerie pe carĭ ruşiĭ, mult superiorĭ numericeşte, nu-şi puteaŭ monta tunurile din cauza terenului stâncos şi lipseĭ de adăposturi, ceeace făcea ca tunurile lor să fie expuse focului neîncetat al artilerieĭ noastre. Cu chipul acesta am reţinut pe inamic 17 ore, cauzându-i pierderi. Şi noĭ am avut puţinĭ morţi, însă mulţi răniţi.

De două orĭ ruşiĭ aŭ încercat atacul cu baioneta dar aŭ fost respinşi. Lupta a durat până noaptea, fără ca ruşiĭ să fi câştigat teren. Totuşi noĭ nu puteam ţine poziţiunile noastre contra unei superiorităţi numerice. Atât de mare era rezultatul vitejieĭ soldaţilor noştri, în cât inamicul credea, după rezistenţa ce a întâmpinat, că are a face cu forţe mariĭ; de aceea el nicĭ nu ne-a turburat retragerea. Ne-am retras Joĭ şi în fine am putut telefona comandamentului din Marmarossiget: am primit ordinul de a opri încă pe inamic, ceeace am făcut încă timp de 6 ore între Visovoelgy şi Nagybosko. Ruşiĭ nu ne-aŭ urmărit decât încet. Astfel avantgardele ruse n'aŭ sosit decât Vineri seara în faţa Sighetului Marmaţieĭ, în vreme ce de partea noastră puternice trupe de ajutor s'aŭ massat lângă Hoszumezoe, unde şi noĭ am ajuns. Situaţia ruşilor lângă Sighet este disperată. Eĭ vor întâmpina o superioritate decisivă şi spre a se retrage nu aŭ decât drumul strîmt prin Koeresmezoe. (Correspondenz Bureau din Viena).

Reluarea ofensivei
de către armatele aliate

Londra, 22 (sosită 23). — *Reluarea ofensiveĭ de către aliaţi a cauzat o mare satisfacţiune, indicând că imensa mişcare debordantă se întinde din ce în ce mai mult spre Nord. Lungimea frontului bătăliei ar fi acum de aproape treĭ sute de mile.*

Simţiminte foarte optimiste caracterizează rapoartele corespondenţilor particulari carĭ sunt convinşi că, deşi bătălia mai poate continua câtăva vreme cu uşoare eşecuri în unele puncte, inamicul va fi forţat în curând se retrage pe propriul luĭ teritoriu.

(Reuter).

Austriacii
respinşi de muntenegrenĭ

Roma, 22 (sosită 23). — *Se telegrafiază din Cetinge că muntenegrenii aŭ respins pe austriacĭ la Grahovo. (A. T. I.)*

Ciuma la Trebizunda

La Trebizunda (Asia-mică) s'aŭ constatat cazurĭ de ciumă.

Direcţiunea generală a serviciului nostru sanitar a luat cuvenitele măsurĭ de control sanitar pentru călătoriĭ şi mărfurile ce ne-ar veni de acolo.

Regele Bulgariei
n'a primit scrisoare autografă dela împăratul Wilhelm

Sofia, 23.— *Informaţiunea ziarului atenian „Kairi" că regele Ferdinand al Bulgariei ar fi primit acum în urmă dela împăratul Wilhelm o scrisoare autografă, este o invenţiune tendenţioasă. Regele Ferdinand n'a primit nicĭ o astfel de scrisoare. (Agenţia bulgară).*

◆ Pentru orice reclamaţiun. saŭ schimbări de adrese, d-niĭ abonaţi sunt rugaţi a ataşa şi una din benzile cu care primesc ziarul; contrar, reclamaţiunea saŭ schimbarea de adresă nu vor fi rezolvate